MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 107 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek, 6. maja 1927. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

List izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 43.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 5.50 več. — Oglasna cena: za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale itd. L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.— prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Mednarodna gospodarska konferenca

Otvoritev svetovne gospodarske konference, ki se je izvršila v sredo v Ženevi, spada brez dvoma med najvažnejše dogodke v mednarodnem življenju v zadnjih par letih. Kot smo naglasili v sredo na tem mestu, zadobiva ta konferenca še posebno važnost tudi zato, ker se je udeležuje tudi Rusija. Tako se lahko reče, da je zastopan na njej skoro ves svet.

Vprašanja, ki se bodo pretresala na konferenci, so istotako svetovne važnosti in če bi jih hoteli le enostavno našteti, bi ne zadostoval obseg enega članka. Splošno in obsežno zanimanje, ki je zavladalo povsod za to konferenco, dokazuje, da gre za mednarodni sestanek, kateremu se nekako instinktivno pripisuje odločilen vpliv na bodoči razvoj Evrope in sveta, če dovedejo pogajanja do zaželjenih uspehov.

Kakšni naj bi bili ti uspehi, kakšne cilje so si postavili sklicatelji konference? Odgovor na to vprašanje je dal isti dan, ko se je konferenca sestala, g. Louis Loucheur, poslanec francoskega parlamenta in bivši minister, t. j. oni mož, ki je svetovno gospodarsko konferenco prvi zamislil ter stavil predlog za njeno sklicanje. V ženevskem listu «Journal de Genéve» je objavil članek pod naslovom «Zakaj sem predlagal mednarodno gospodarsko konferenco», v katerem razklada svoje misli o pomenu in nalogah sedanjega ženevskega sestanka. V naslednjih vrsticah hočemo posneti za naše čitatelje najvažnejša izvajanja tega «očeta» mednarodne gospodarske konference.

Potreba take konference izhaja predvsem iz dejstva, da je Družba nacij v svojem sedanjem sestavu nezadostno jamstvo za vzdrževanje miru, ki tvori njeno glavno nalogo. Že l. 1924. so imeli vsi občutek, da so ukrepi, ki jih predvideva pravilnik Družbe nacij, nedovoljni in da bi jih bilo treba izpopolniti. Na predlog Francije je bil sprejet v ta namen znani «ženevski protokol», toda le malokatera država ga je ratificirala, tako da je ostal samo na papirju. Pa tudi če bi bil ratificiran, bi se mogel uporabljati le proti manifestacijam zla, t. j. vojne, a bi ne odpravil tudi njenih vzrokov. Toda treba je misliti tudi na to, na odpravo vzrokov samih, ki dovajajo do oboroženih spopadov.

Za vse one — izvaja g. Loucheur — ki proučujejo vzroke prejšnjih vojen, je jasno, da jih je bilo zelo mnogo izzvanih po vzrokih čisto gospodarske narave. Ali jih ni mogoče odpraviti? Ali se ne dajo spremeniti pogoji proizvodnje, razdelitve surovin in blaga na tak način, da bi prenehalo med narodi ono tekmovanje, ki zadeva njih življenje samo in dovaja le prepogostoma do reševanja medsebojnih sporov s pomočjo orožja?

Treba me je prav razumeti. Dobro mi je znano, da so še drugi vzroki sporov med ljudmi. Vekovno sovraštvo, narodno vprašanje, prevečkrat tudi enostavna vprašanja prestiža so lahko pretveze za krvave spopade. Toda na splošno je točna trditev, da je pogostoma ravno gospodarska stran vprašanj zanetila vojni ogenj.

G. Loucheur poudarja nato, da si nikakor ne domišljuje, da se bodo ta vprašanja takoj idealno rešila. Toda če se sprejme enkrat načelno stališče, bo stvar Družbe nacij, da poskrbi za postopno izvrševanje načelnih sklepov. Zadnja vojna je poučila vse, da obstaja solidarnost med nacijami določenega kontinenta. Zato je neobhodno potrebno, da vse države skupno proučijo gospodarski položaj sveta.

Nova, važna dejstva so se pojavila v zadnjih dvanajstih letih in so spremenila položaj. Spremembe mej so imele za posledico spremembo v smereh trgovine. Velike finančne težkoče, na katerih so posamezne države mnogo trpele, so izpodjedle njihovo proizvodnjo ter globoko omajale njihovo potrošno moč. Končno se nahaja Amerika danes napram Evropi v popolnoma drugačnem položaju nego pred vojno. Od dolžnice na trgih je postala upnica. Njena proizvodnja je znatno narastla, ona ima danes v svojih rokah nad polovico vsega zlata, kar ga je na svetu.

Vse to narinja Evropi nova vprašanja. Ona bi jih bila lahko sama pretresala, toda mislili smo, da je bolje povabiti tudi Ameriko, da prouči ta vprašanja z nami. Ona se je odzvala našemu vabilu in njeni zastopniki nam bodo s svojim praktičnim smislom gotovo v dragoceno pomoč pri iskanju lekov za tako zamotani položaj.

Loucheur zaključuje: Na tem prvem sestanku se bo brez dvoma preveč teoretiziralo, toda prepričan sem, da se pride tudi do nekaterih praktičnih zaključkov. V njih se začrta pot — strma pot, po kateri bomo morali iti, da prihranimo svetu, kakor je sestavljen, hude skrbi.

Tak je pomen in cilj mednarodne gospodarske konference po mnenju g. Loucheurja, ki je, kot smo rekli, njen idejni oče. Vprašanje je brez dvoma pravilno postavljeno. Ekonomski spori, boj za obstanek vsebujejo nevarne iskre, ki lahko povzročijo požar krvavega klanja. Če se posreči konferenci ustvariti podlago za nekako trajno obnavljajočo se gospodarsko ravnotežo, si bo brezdvomno stekla nevenljive zasluge za ves svet. Radi tega spremlja vsa Evropa to konferenco s strahom in zaupanjem, predvsem pa s toplo željo, da bi bila velika misel ovenčana s kolikor možno popolnim uspehom.

Toda, kot naglaša g. Loucheur, ekonomski vzroki vojen niso edini in tak zgodovinski determinizem se je že davno preživel. Poleg ekonomske ravnoteže je neobhodno potrebna tudi ravnoteža v narodnem življenju, t. j. ravnoteža enakega kulturnega postopanja z vsemi narodi, naj se nahajajo v katerikoli državi.

Novo zasedanje ministrskega sveta

Znižanje draginjskih doklad državnim nameščencem. - Znižanje železniških tarifov in poštnih pristojbin

RIM, 5. Ministrski svet se je sestal danes ob 10. v palači Viminale. Načelnik vlade je podal kratko poročilo o notranjem položaju, ki je popolnoma miren. Ceremonije 21. aprila so se vršile po vsej Italiji z veliko slovesnostjo in so bile posebno podkrepljenje z objavo listine dela.

Na predlog načelnika vlade je ministrski svet odobril več ukrepov, med katerimi so naslednji: zakonski načrt glede dobrodelnih ustanov, na podlagi katerega bo imel vso izvršilno in odločujočo oblast od prefekta imenovan predsednik, kateremu stoji ob strani poseben svet; načrt zakona, ki določa, da se brišejo svote, ki so jih dolžne državnemu zakladu občine beneških pokrajin in mantovska občina v kritje stroškov za zdravljenje revnejših občinarjev-bolnikov v bivših avstro-ogrskih bolnišnicah; načrt za kraljev dekret glede izvrševanja prijateljske, spravne in arbitražne pogodbe, sklenjene v Rimu 5. aprila 1917 med Italijo in Madžarsko; načrt za ukrep glede ustanovitve visoke šole za malarijologijo, s sedežem v Rimu, ki jo bodo lahko obiskovali italijanski in tuji državljani; ukrep glede tolmačenja zakona o odvetnikih in prokuratorjih; ukrep, s katerim se podaljšuje rok za vpisovanje v seznam inženirjev in arhitektov do 30. novembra 1927.

Ker je politika postopne revalutacije lire povzročila znatno znižanje cen na debelo in so se tudi cene glanih življenskih potrebščin nekoliko znižale, je ministrski svet sklenil znižati začasne odškodnine in draginjske doklade vsem kategorijam civilnega in vojaškega državnega osobja, oštevši osobje železnic in administracij, ki imajo avtonomno uredbo.

Znižanje se bo izvršilo pričenši z junijem 1927. Višjim činovnim razredom (od I. do IV.) se bodo doklade odvzele v celoti; všteti so tudi ministri in državni podtajniki; V. do VII. činovnemu razredu se bodo doklade znižale na štiri desetine; VIII. do X. na šest desetin; vsem nižjim činovnim razredom pa na sedem desetin. Draginjske doklade se bodo znižale tudi navadnim državnim uslužbencem in kleru. Ta ukrep ne bo veljal za državne upokojence.

Ministrski svet je nato odobril načrt za kraljev dekret, s katerim se uvedejo nekatere spremembe v železniških tarifih. Znižajo se deloma tudi poštni in telefonski tarifi. Pristojbine za razpošiljanje tiskovin se pri tekočem računu s pošto znižajo za 20 od sto. Znižajo se tudi poštne pristojbine za rokopise, brzojavke fakture itd. ter telefonske pristojbine za jako nujne pogovore.

V zvezi z revalutacijo lire je ministrski svet odobril tudi ukrep, katerega namen je omejiti spekulacije s stanovanji in nepremičninami sploh.

Seja je bila zaključena ob 13.30; prihodnja se bo vršila jutri ob 10.

Postopanje za beatifikacijo

papeža Pija X.

RIM, 5. (Izv.) Postopanje glede beatifikacije papeža Pija X. napreduje precej hitro Prošnjo za uvedbo postopanja so podpisali vsi rimski kardinali. To je pojav, ki se do sedaj še nikoli ni pripetil v cerkveni zgodovini. Sicer pa prosijo za beatifikacijo Pija X., katerega častijo že sedaj kot svetinka, verniki iz vsega sveta. Ker je treba izbrati za beatifikacijo natančne podatke in dokaze o svetosti življenja predlaganega za beatifikacijo, zahteva tudi postopanje za beatifikacijo Pija X. veliko časa. Pred dnevi je prinesla posebna komisija v Rim podatke in dokaze o življenju Pija X. v treviški škofiji, kjer je bil rojen in kjer je služboval kot duhovnik. Državne oblasti so šle komisiji pri prevozu dokumentov vsestransko na roko. Dovolile so jim uporabljanje posebnega voza in razne druge olajšave. V kratkem času bodo poslani v Rim tudi podatki o življenju Pija X. v Mantovi in v Benetkah. S tem bo dokončana prva baza v postopanju za beatifikacijo Pija X., za katero prosi skoraj ves svet.

Predpisi za avdijence pri ministrskem predsedniku

RIM, 5. (Izv.) Po odredbi predsednika vlade je bilo prefektom naznanjeno, da se ne sme nobena deputacija niti privatnikov niti zastopnikov javnih bitij podati v Rim ter prositi za avdijenco pri predsedniku vlade. Ako hočejo biti podobne deputacija sprejete od predsednika vlade, si morajo preskrbeti od prefektov zagotovilo, da jim bo avdijenca dovoljena. Vsa pokrajinska vprašanja, gospodarska, politična, upravna, sindikalna, šolska in druga, je treba vedno predložiti poglavarju pokrajine, ki ima edini pravico opozoriti vlado na ta vprašanja v obliki, ki jo smatra za umestno.

Zaključitev rimske konference

RIM, 5. (Izv.) Danes je bila zaključena 8. mednarodna konferenca nasprotnikov prohibicije. Pred svojim zaključkom je sprejela konferenca resolucijo, v kateri nastopa proti zagovornikom prohibicije ter predlaga razne olajšave za vinsko trgovino.

Čehoslovaki on. Mussoliniju

RIM, 5. Iz Trbiža je bila doposlana načelniku vlade on. Mussoliniju naslednja brzojavka: «Prva ekspedicija počitniških kolonij sinov čehoslovaških nacijonalistov pozdravlja, ob svojem prvem koraku na italijanskih tleh, z navdušenjem velikega vodjo naše prijateljice in zaveznice Italije. Čehoslovaška počitniška kolonija v Gradežu. Dr. Lepadich.»

Senat sklican za 16. t. m.

RIM, 5. Senat je sklican na javno sejo, ki se bo vršila v pondeljek 16. maja. Na dnevnem redu je, poleg drugega, razprava o proračunu ministrstva za aeronavtiko.

Odmevi napada na ruskega konzula v Koenigsbergu

KOENISBERG, 5. Sodišče je obsodilo nacijonalista Lechla, ki je 10. aprila napadel ruskega konzula Kantora na tri leta in tri mesece ječe.

Albanski spor

Direktni razgovori se ne bodo še pričeli?

RIM, 5. (Izv.) Inozemski tisk poroča, da se bodo čim prej pričela med Italijo in Jugoslavijo pogajanja v svrho razrešitve spornih vprašanj. Agencija «La Radio Nazionale» pa zatrjuje, da do sedaj še ni nič gotovega v tem pogledu. Rimska vlada je sicer vedno pripravljena razpravljati z beograjsko vlado o kateremkoli vprašanju, nikakor pa ne o tiranski pogodbi, ki se tiče izključno le Italije in Albanije. Ker pa hočejo Jugoslavija in njeni francoski zaščitniki razpravljati izključno le o onem dokumentu, je zelo težko pričeti pogajanja, ko sta si stališči obeh držav tako nasprotni.

Francoske vojaške priprave

po informacijah rimskega lista «Giornale d'Italia»

RIM, 5. (Izv.) Današnji «Il Giornale d'Italia» nadaljuje s svojim poročanjem o oboroževanju, toda tokrat ne priobčuje poročila svojega poročevalca iz Beograda o vojaških pripravah in oboroževanju Jugoslavije, ampak poročilo iz Marseillea o vojaških pripravah in oboroževanju Francije, katero mu pošilja njegov posebni poročevalec pismenim potom.

«O vojaških pripravah, katere izvršuje Francija «na italijanski meji», pravi poročevalec, «in o vojaški pomoči, katero nudi še vedno Francija Jugoslaviji, priča pisanje francoskih listov samih. Več kot diplomatična je okolnost, da so se v poslednjih dneh izkrcavanja vojaštva in vojnega materijala znatno povečala. Ugotovitev, da se skoro vsak dan izkrcujejo v Marseilleu vojaki in častniki, ki prihajajo iz kolonij in se odpošiljajo v obmejne garnizije, zadostuje, da je treba s pozornostjo slediti prometu v tem pristanišču.» Nato navaja poročevalec seznam, ki ga je posnel po pomorski kroniki lista «Petit Marseillais», iz katerega sledi, da so bili tekom meseca aprila izkrcani v Marseilleu večji in manjši oddelki vojaštva in častnikov, ki so bili potem odposlani na francosko-italijansko mejo. Iz citata lista «Eclair», ki izhaja v Nizzi, pa sledi, da Francija vedno bolj ojačuje vojaške garnizije in pomnožuje vojaške oddelke na svoji jugovzhodni meji.

Končno navaja poročevalec članek iz komunističnega lista, ki izhaja v Nizzi. V svoji polemiki s francoskimi socijalisti zatrjuje komunistični list, da je odplul iz Marseillea parnik «Jean Doublet», natovorjen z vojnim materijalom, ki je bil potem izkrcan v Gružu in v majhnem pristaniščur v bližini Reke, najbrž na Sušaku.

Tudi k temu poročilu dodaja «Il Giornale d'Italia» sledeči kratki komentar: «K tem informacijam, ki izhajajo iz francoskih virov in ki popolnoma potrjujejo naše podatke, nimamo ničesar pripomniti. Ta informacija služi v odgovor gospodu Maurras, ki je v skrbeh radi nezadostnih vojaških priprav Francije na italijanski meji. Njegove skrbi so popolnoma neutemeljene, kajti francoska vlada ne drži križem rok. Ta informacija služi v odgovor tudi «Tempsu», ki nas je ljuto napadal, ko smo priobčili natančne vesti o vojaški pomoči, katero nudi Francija Jugoslaviji. Njegovi napadi so bili neopravičeni, zakaj vesti o oni pomoči potrjujejo tudi francoski listi s številkami in dejanji.

Turška vlada

ne pripravlja nobene pogodbe z Jugoslavijo

RIM, 5. (Izv.) Posebni poročevalec lista «Il Giornale d'Italia» Ivan Alessio je imel razgovor s turškim zunanjim ministrom, tekom katerega je minister odločno demantiral kakoršnokoli pogodbo ali dogovore, katere naj bi bila Turčija sklenila z Jugoslavijo. Po 15. letih skoraj neprestane vojne si Turčija želi miru, ki naj ji omogoči njeno čimprejšnjo gospodarsko obnovo.

Naročajte „Edinost“

Priprave za konferenco Male antante

Čehoslovaški in romunski poslanik pri dr. Marinkoviću

BEOGRAD, 5. (Izv.) Danes dopoldne je posetil zunanjega ministra dr. Vojo Marinkovića čehoslovaški poslanik Jan Šeba, ki se je kakor včeraj romunski poslanik Emandij razgovarjal z ministrom o delu zastopnikov Male antante. Pozneje je Šeba izjavil, da je z dr. Marinkovićem definitivno ugotovil spored dela in vprašanja, ki se bodo obravnavala na konferenci ministrov Male antante v Jahimovu. Poslanik Šeba je nadalje izjavil, da je definitivno določeno, da se ministri sestanejo prvič dne 13. t. m.

Sestanki političnih osebnosti v Beogradu

BEOGRAD, 5. (Izv.) Za jutri popoldne je sklicana seja ministrskega sveta. Danes popoldne je bil dalj časa na dvoru ministrski predsednik Vukičević, ki se je razgovarjal z dvornim ministrom Jankovićem. Danes je posetil predsednika vlade Vukičevića načelnik kluba hrvatskih federalistov, bivši zunanji minister dr. Trumbić. Z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem pa se je danes dopoldne sestal dr. Korošec.

Komisija vseučiliščnih profesorjev

za rešitev tehničnih vprašanj pravopisa v Jugoslaviji

ZAGREB, 5. (Izv.) Z popoldanskim beograjskim brzovlakom sta prispela v Zagreb vseučiliška profesorja Ljuba Jovanović in Aleksander Belić; iz Ljubljane pa je dospel vseučiliški profesor dr. Ramovš. Ti profesorji bodo skupno z zagrebškimi kolegi dr. Maretićem, dr. Rešetarjem in dr. Boranićem razpravljali v Akademiji znanosti in umetnosti o pravopisu. Naloga komisije, ki jo tvorijo ti profesorji, je že na njenem lanskem prvem sestanku v Beogradu izzvala veliko pozornost. Njena naloga namreč ni, da odloča, ali se naj uvede ekavščina ali ijekavščina v govor in pravopis v šolah v vsej državi, ampak o raznih tehničnih vprašanjih pravopisa. Tako n. pr. bo komisija razpravljala o tem, ali se naj vsa država pridruži nemški interpunkciji, kakor so jo uvedli Slovenci in Hrvati, ali pa francoski, ki so si jo prisvojili Srbi in zlasti Beograd.

Mednarodna donavska komisija se bo sestala 15. maja

BEOGRAD, 5. (Izv.) Letošnji pomladanski sestanki mednarodne donavske komisije bodo pričeli 15. t. m. v romunskem mestu Galacu. Sestankom bo predsedoval italijanski delegat. Jugoslavijo bosta zastopala jugoslovenski poslanik na romunskem dvoru Čolak-Antić in fregatni kapetan Vilfan.

Jugoslovenska letalca v Basori

BEOGRAD, 5. (Izv.) Beograjski aeroklub je prejel danes zjutraj sledečo brzojavko, ki sta jo odposlala jugoslovenska letalca Sondermayer in Bajdak dne 3. maja ob 16. uri iz Basore: «Danes ob 15. sva dospela po napornem poletu v Basoro. Kdaj odpotujeva dalje, sporočiva pozneje. Doslej se je izvršil polet v najlepšem redu». Kakor je razvidno iz te brzojavke, letalca še nista dospela v Bagdad, s čimer bi bil najtežji del poleta absolviran.

Kongres Ženske Male antante

PRAGA, 5. (Izv.) V dneh od 29. t. m. do 4. junija se bo vršil v Pragi kongres Ženske male antante. Konferenci bo predsedovala Grkinja Avra Teodoropulos. Konferenca bo razpravljala predvsem o problemu ureditve zakonskega prava o vzgoji šolske mladine, o pacifizmu in o zboljšanju gospodarskega položaja držav Ženske male antante. Udeleženke posetijo po dokončanem kongresu vsa večja češka mesta.

Konferenca za pomorsko razorožitev

se bo vršila 20. junija

PARIZ, 5. (Izv.) Listu «Chicago Tribune» poročajo iz Ženeve, da se bo vršila pomorska razorožitvena konferenca, ki jo je predlagal predsednik Združenih držav, dne 20. junija. V uradnih krogih so mnenja, da bosta Japonska in Anglija zahtevali spremembo že določenega programa. Priprave so že skoraj dovršene. Konferenca se bo vršila v postorih tajništva Družbe narodov in v salonih hotela «National». Tukajšnji krogi so mnenja, da bosta Francija in Italija na konferenci zastopani potom nekaterih opazovalcev, pa čeprav je posebna nota francoskega zunanjega ministra uljudno odklonila vabilo, ki mu ga je poslal predsednik Združenih držav. Toda, ker odpošlje Italija svojega delegata, bo tudi Francija primorana slediti italijanskemu vzgledu, ker se ne more desinteresirati za konferenco med velikimi državami, ki bodo razpravljale tudi o sredozemskem vprašanju in o bodočnosti podmorskih čolnov.

Mednarodna gospodarska konferenca

47 držav zastopanih — Splošna razprava o aktualnih gospodarskih problemih

ŽENEVA, 5. Včeraj je bila otvorjena prva mednarodna gospodarska konferenca, ki jo je sklicala Družba narodov. Zastopanih je 47 držav, ki so poslale v Ženevo kakih 200 delegatov in 300 izvedencev. Tajništvo Družbe je zbralo ogromnega materijala, na podlagi katerega se bodo vršile razprave. Konferenca bo trajala kakih 20 dni. Splošna razprava bo trajala teden dni, nakar se bo pričelo podrobno delo komisij, ki bodo pripravile razne predloge za plenarno konferenco.

Otvoritvena seja se je pričela včeraj ob 11. v dvorani reformacije. Konferenci predseduje bivši belgijski ministrski predsednik Theunis, ki je imel daljši govor, v katerem je predvsem razpravljal o škodljivem vplivu tarifne vojne na svetovno trgovino. Popoldne se je pričela splošna razprava. Prof. Cassel s stockholmske univerze je imel zanimiv govor o nalogah produkcije. Za njim sta govorila italijanski delegat sen. Bonin Longare in bivši angleški minister Runciman, poročevalec mednarodne trgovske zbornice.

Ob 17. je prispela v Ženevo ruska delegacija. Prihod Rusov je izzval veliko zanimanje.

ŽENEVA, 5. (Izv.) Danes je mednarodna gospodarska konferenca nadlajevala svoje delo. Predpoldne je govoril nemški delegat Siemens, ki je razpravljal o najvažnejših problemih in težkočah, s katerimi se mora boriti današnje svetovno gospodarstvo. Proti pričakovanju se je nemški delegat samo mimogrede dotaknil vojnih reparacij. V svojem govoru se je obširno bavil z velikimi težavami, ki ovirajo proces gospodarske racionalizacije in z neprijetnimi posledicami razširjevanja kartelov. Poslednji del njegovega govora odgovarja popolnoma onemu nezaupanju, s katerim Anglija motri razširjevanje kontinentalnih kartelov.

Medzavezniški dolgovi

Odgovor Kellogga na angleško noto

WASHINGTON, 5. (Izv.) Državni tajnik Kellogg je v svojem odgovoru na angleško noto glede vojnih dolgov dejal, da je treba korespondenco med finančnim ministrom Mellonom in med rektorjem univerze prof. Hibben smatrati kot povsem privatno razpravo, a ne kot izmenjavo diplomatičnih nazorov v tem vprašanju. Temu je dodal Kellogg, da bo Mellon gotovo drugače postopal, ko bo moral razpravljati o poročilih, katera govorijo o nemških vojnih dajatvah. V vsakem slučaju — je zaključil državni tajnik Kellogg — ne obstoja bistvena razlika med angleškim in amerikanskim stališčem. Vse zavisi od tega, da se medsebojno razumemo in sporazumemo.

Drobne vesti

Letala za uničevanje kobilic

V Kazakstanu (Rusija) se skoro vsako leto pojavljajo ogromne trume kobilic, ki navadno uničijo vso setev in opustošijo vso pokrajino. Tako se je zgodilo tudi lani. — Letos pa je ruska letalska družba «Aviobim» napovedala kobilicam neizprosen boj; odposlala je v ogrožene kraje štiri letala, opremljena z najmodernejšimi sredstvi za uničevanje tega škodljivega zverčesa. Sodeč po dosedanjih poskusih, ki so se sijajno obnesli, bo do prve polovice meseca maja 15 tisoč hektarov zemlje popolnoma očiščene kobilic.

DNEVNE VESTI

Spremembe k zakonu o javni varnosti

«Gazzetta Ufficiale» od 2. t. m. je objavila kr. odlok-zakon od 14. aprila 1927. št. 593, ki vsebuje nekatere spremembe na dodatne določbe k novemu zakonu o javni varnosti. Med spremembami je tudi sledeča, ki stopi na mesto zadnjega odstavka čl. 1.:

«Oblastvo javne varnosti je pokrajinsko in krajevno (občinsko).

Pokrajinsko oblast javne varnosti izvršujeta prefekt in kvestor. Kvestorju pripade kompetenca, ki je pripadala prej okrožnim oblastvom, katera so bila odpravljena».

Ta sprememba je posledica odprave podprefektur. Nadalje vsebuje omenjeni odlok zakon razne določbe o kaznih in tozadevnih kompetencah. Ko bo objavljen novi kazenski zakonik, bo vlada izdala novo enotno besedo vseh zakonov o javni varnosti.

Skrčitev denarnega obtoka

Po zadnjih podatkih o stanju denarnega obtoka in zlate rezerve dne 31. marca t. l. je razvidno, da se je obtok papirnatega denarja skrčil, dočim se je zlata rezerva zvišala. Dne 31. marca je bilo v obtoku vsega skupaj 19.438.4 milijonov lir, t. j. 140.6 milijonov manj nego dne 28. februarja. Z druge strani pa je zlata rezerva znašala 2613.3 milijonov lir, t. j. 31.5 milijonov več nego 28. februarja. Na ta način se je odstotno razmerje med zlato rezervo in skupnim denarnim obtokom, ki se je že od 31. januarja do 28. februarja dvignilo od 13.06 na 14.49, sedaj zopet znatno zboljšalo.

POZDRAVI IZSELJENCEV

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pošiljajo podpisani izseljenci iz Las Palmas (na poti v Argentinijo) najlepše pozdrave: Edvard Kralj Trebče, Ernest Kralj Trebče, Pavla Kralj Trebče, Francka Persinovič Bane, Mirka Mladovan Šempas, Ivanka Oberdank Šempas, Marija Laznik Šempas, Pavel Skrk Praprot, Francka Terčon Klanc, Joško Maver, Ivan Melavec, Alojz Šantelj iz Zegona pri Postojni; Jakob Šantelj iz Šmihela; Andrej Novak V. Ubeljsko, Franc Susa, V. Ubeljsko, Sulčič Josip Sv. Križ pri Trstu, Čotič Jakob Sv. Križ pri Trstu, Franc Gržina Vrbica pri Bistrici, Franc Kupar, Josip Kreševič, Iljaš Ivan Podgrad Račice; Biščak Gregor, Preic Ivan, Penko Jernej Košana; Rubnič Franc, Dodič Ivan, Ladič Anton Staro pri Podgradu; Stoper Ivan Studena Gora, Štimac Anton Pasjak, Juljan in Justina Čoter iz Gradišča, Alojz Francin Trst.

NEDVIGNJENI DOBITKI

na razstavi Ženskega dobrodelnega udruženja se dobe v društveni pisarni Via Torre bianca 39 I vsak dan od 9. ure zjutraj do 6. ure popoldne in sicer na sledeče številke: rumena barva št. 128, 140, 336, 431, bela barva št. 6, 160, 207, 282, 348, 405, 412, modra barva št. 33, 124, 191, 235, 398, 420, 434, 479, rdeča barva z okroglo štampiljko: št. 25 148, 110, 158, 205, 213, 244, 324, 335, 336, 475.

Ostali dobitki so bili izročeni takoj po žrebanju.

Iz tržaškega življenja

Tatinski drobiž

Šofer Ludovik Brancich, stanujoč pri Sv. Alojziju-Chiadino št. 794, se je predvčerajšnjim popoldne ustavil s svojim tovornim avtomobilom pred nekim skladiščem v ulici Ginnastica, kjer je imel razložiti nekaj blaga. Ob tej priliki je pustil avtomobil za par minut brez nadzorstva. Ko se je vrnil, je neprijetno iznenaden ugotovil, da sta v njegovi odsotnosti zmanjkala z avtomobila dva vrča bencina, vredna kakih 70 lir. — Brancichu ni kazalo drugega, kot da se je podal na bližnji policijski komisarijat in tam javil tatvino.

— Ko je Karel Simovič, stanujoč na Opčinah št. 64, včeraj zjutraj pogledal v svoj kurnik na dvorišču, kjer je še prejšnji večer veselo kokodakalo 6 lepih kokoši, mu je postalo tesno pri srcu in najbrž ga je tudi popadla jeza, kajti kurnik je bil prazen. Kam so izginile kokoši, tega pač ni bilo težko uganiti. Čez noč se je kak prijatelj dobre pečenke vtihotapil na dvorišče, pogledal v urnik ter ga izpraznil. Simonič je javil dogodek orožnikom. Kokoši so bile vredne 150 lir.

Z dežja pod kap

Hoteč se izogniti nekemu kolesarju, se je 42-letni težak Anton Ruggeri, stanujoč v ulici Pesce št. 6, včeraj popoldne, ko je šel po ulici Riborgo, v naglici spotaknil in padel. Nesreča je hotela, da je pri tem butnil z glavo ob rob trotoarja ter se hudo ranil na čelu. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z nekim javnim avtomobilom.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Splošno slov. žensko društvo v Gorici

opozarja svoje članice, da se vrši redni mesečni sestanek v nedeljo 8. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Na dnevnem redu je kratko predavanje. Vpisujejo se nove članice in na željo pobira članarina. Naj ne manjka nobena članica!

Novo telefonsko omrežje.

Dela pri novem telefonskem omrežju in pri novi telefonski centrali so se končala. Prihodnjo soboto se zveže omrežje po zraku z onim podzemeljskim. To delo bo trajalo približno štiri dneve; med tem časom ne bo mogel delovati telefon in se telefonska družba ustavi. Delovali bosta edini dve javni govorilnici. Prihodnji teden začne delovati že novo telefonsko omrežje z novimi aparati.

Izvozni trg. Trgovina s sadjem in zelenjavo na debelo.

Dne 16. maja se otvori trg za sadje in zelenjavo na debelo. Ker novi izvozni trg še ni dograjen, se bo vršil letos na običajnem prostoru na Verdijevem tekališču med vojašnico in ulico sv. Klare in med ljudskim vrtom. Za letošnjo sezono je izdal goriški poteštat sledeči pravilnik:

Vsi pridelki, vse sadje in vsa zelenjava, ki se pripeljejo v mesto, da se tu prodajo na debelo, se morajo pripeljati naravnost na omenjeni trg.

Prepovedano je odlagati blago po vežah in dvoriščih stanovanj in se tu baviti s prodajo.

Do nove odredbe se odpre trg vsako jutro ob 4. uri, kupčije se pa ne smejo začeti pred peto uro.

Do navedene ure bodo imele vstop na trg samo osebe, ki pripeljejo blago, plačavši za to določeno takso, in osebe zaposlene v gostilni na trgu.

Listki, ki po običaju služijo za aro, morajo vsebovati: ime, priimek in kraj kupca, število nabavljenega blaga, morebitni predujm in ceno, ki se mora določiti pri sprejemu blaga. Vse to mora biti na listkih, ki jih da kupec prodajalcu, jasno in čitljivo zapisano.

Občinstu na razpolago bodo potrebne tehtnice, za kojih uporabo se bo zahtevala posebna taksa. Kupci bodo nudili prodajalcem dovolj možnosti, da odtehtajo blago.

Prodajalci pripeljejo oziroma prinesejo na trg samo blago sposobno za trgovino in je prepovedano, blago v jerbasih tako naložiti, da bi se skrivalo pod vidnim dobrim blagom slabejše blago, ker se s tem spravljajo kupci le v zmoto in je to kot goljufija kaznivo dejanje.

Pokvarjeno in nezrelo blago se zapleni.

Vsi trgovci s sadjem in zelenjavo na drobno in debelo, ki pridejo na trg sklepat kupčije, se bodo morali izkazati s pravilnim dovoljenjem (trgovsko licenco), s katero se legitimirajo pri tržnem komisarju, ki bo o tem vodil poseben register.

Kdorkoli bi skušal ovirati svobodo kupčije, kdorkoli bi nadlegoval bodisi kupce ali prodajalce, kdorkoli bi se upiral izvršiti ukaze municipalnih uslužbencev in bi ne spoštoval v njih uradnih oseb, se takoj odstrani s trga.

Nadzorstvo tega trga se poveri tržnemu komisarju, ki mu pomagajo municipalni agentje. Ti činitelji imajo nalogo, da pazijo, če se vse točke pravilnika tudi strogo izvršujejo.

Da se bo kupčija redno vršila, se priporoča prodajalcem, da pridejo na trg s svojim blagom še pred uro, določeno kot pričetek kupčevanja t. j. pred peto uro. Vsak prodajalec naj pa vzame s seboj tudi svojo istovetnico.

Morebitni prestopki se bodo kaznovali po zakonu.

LJUDSKO GLEDALIŠČE «TRGOVSKI DOM».

V soboto zvečer 7. t. m. in v nedeljo 8. t. m. se uprizori v Gorici Bernsteinovo najmočnejše dramatično delo «Tat». Bernstein ni pesnik, njegove stvari tudi niso velike umetnine, vendar je pa tako dober poznavalec odra in človeške duše, da se mu človek kar čudi. Spretno kot malokdo gradi in stopnjuje dramatično snov do silnih višin in doseže na ta način najmočnejše efekte. Zato so njegove stvari, stalno na programu največjih gledišč. «Tat» zahteva dobrih igralskih moči.

V Gorici bo igran «Tat» v lepi zasedbi.

Glavni ulogi bosta v rokah Terčiča in Stepančičeve. V ostalih ulogah nastopijo še Sila, Gvardjančič, Cesar in Kreševičeva.

Igro režira Terčič.

Sobotna predstava začne točno ob 9. uri, nedeljska pa ob 3. uri popoldne.

Šest in dvajseti cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo.

Tozadevna komisija pri trgovski zbornici v Gorici pod predsedništvom komisarja g. Antona Orzana objavlja šest in dvajseti cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo, veljaven od 2. t. m. na goriškem trgu.

Riž navaden od L 173—178; riž boljše vrste od L 180—185; turščična moka rumena od L 90—92; navadne testenine (vštevši zaboj) od L 295—300; sladkor v kristalih od L 667—670; semenjsko olje od L 625—630; domača slanina od L 760—780; amerikanska slanina od L 630—640; domača in amerikanska mast od L 735—745; navadna kolonijalna kava od 2025—2050; testenine od L 370—380; ječmen št. 10. od L 175—180; fižol druge vrste od L 165—170; fižol prve vrste od L 185—190; krompir od L 95—100. Cene slanini in masti amerikanski obsegajo tudi nov uvozni dac. V gorenjih cenah ni všteta užitnina.

Nova ulica.

V sredo se je odprla občinstvu nova ulica, ki veže ulico Nazario Sauro (pred sodnijo) s Kapucinsko ulico. Ta ulica je bila zelo potrebna. Izpopolni se ta nova ulica tedaj, ko se uredi in razširi po načrtih ulica Nazario Sauro (prej Dogana).

SOČA.

Redki so glasi iz te planinske vasice, tudi ti prinašajo same neprijetnosti.

Te dneve je smrtna kosa ugrabila družini Flajs iz Soče h. št. 35 še mladega očeta, ki je že delj časa bolehal. Bil je mož vseskozi pošten in značajen, ki se je mnogo žrtvoval za svojo družino. Izguba je tem krutejša, ker jo je zapustil v teh težkih dneh, polnih bridkosti in gospodarske krize.

Ob izgubi nadražjega očeta izrekamo prizadeti družini naše sožalje.

Vaščani.

KOSTANJEVICA

Dne 30. aprila t. l. se je z uspehom zaključil prekoristni prostovoljni tečaj dopolnilne šole.

Obiskovalcev tega tečaja je bilo 30, večina so bili kmetski fantje in dekleta.

Poučevalo se je večinoma v večernih urah. Največja zasluga gre gospodični učiteljici, ki je bila že pred odlokom naučnega ministra glede poučevanja dopolnilne šole z uspehom vpisala obilno število naših fantov in deklet v tako koristen tečaj.

Želeti bi bilo, da bi se taki tečaji nadaljevali tudi prihodnje leto, ker se s takim vcepi marsikateremu kmečkemu fantu ali mladenki ljubezen do izobrazbe. Priljubljeni gospodični učiteljici srčna hvala!

VOJŠČICA NA KRASU

Vest, ki je bila priobčena v torkovi «Edinosti» iz Vojščice, da je bil gospod Krstan Mihael, imenovan za poteštatovega namestnika za občino Vojščico, za enkrat ne odgovarja resnici. Gospod dopisnik naj se drugič bolj natančno informira o takih stvareh; isto je pri pisanju dopisa pomnožil število kandidatov za poteštatovega namestnika od treh na devet.

Dobro poučeni.

ŠMARJE

Dne 24. 4. 1927. smo imeli društveno veselico, pri kateri so sodelovali naši vrli Ajdovci ter igrali svoje uloge na splošno zadovoljnost občinstva, katero je z zanimanjem sledilo dejanje za dejanjem. Nabralo se je razmeroma mnogo občinstva kljub temu, da se je raznesla govorica, da nimamo še dovoljenja. Res da nam niso šla oblstva posebno na roko, vendar se je pa posrečilo našemu g. poteštatu zadnji čas izposlovati zato potrebno dovoljenje, zakar naj mu bo tem potom izrečena srčna hvala. Hvala vsem onim, ki so preplačali vstopnino ter sploh vsem onim, kateri so pripomogli k naši prireditvi.

RENČE. Razmere.

Spremembi raznih okolščin v naši občini bo sledilo vedno odobravanje renškega prebivalstva. Pa smo vendarle le molčali o tem v javnem časopisju. Mislili smo si, nepoznavanje naših razmer je temu krivo. Pa smo zastonj pričakovali izboljšanja, čeprav smo prav natanko dali razumeti najpristojnejši osebnosti kje da more poseči vmes in izkoreniniti izvor nevolje, sitnarenja in pa preganjanja našega prebivalstva. Obljubljeno nam je bilo, da se bo v tem oziru ukrenilo, pa je ostalo le pri obljubi. Šikaniranje se je nadaljevalo, trdni stolček v občinski upravi, raz katerega je dotičnik sejal nevoljo med ljudstvo, je ostal trden. Zato se pa ni čuditi, ako se počasi širi nevolja, ki je bila naperjena samo proti storilcu, tudi napram osebnosti, ki to mirno dopušča in s tem postaja sokriva takega početnja.

Ne moremo trditi, da bi bila naša občinska bremena prelahka, zato pa se vzbuja v nas upravičena bojazen kaka bodo šele bodoča bremena, ko se pa skuša na take, milo rečeno nesmiselne gospodarske načine, udejstviti idejo občinskega doma!

G. Graziani, lahko trdimo, da vas je precej časa spremljalo zaupanje mnogih občinarjev. Ne dopustite, da bi ga drugi v Vašem imenu zapravljali s šikaniranjem ljudstva in pa s politiko občinskega gospodarstva, ki nasprotuje smerem vlade glede varčevanja.

— Tek.

Iz tržaške pokrajine

NABREŽINA

Dobili smo občinskega redarja v osebi gospoda Obersnela, od katerega upamo, da bo šel našim ljudem na roko. Posebno na polju smo utrpeli veliko škodo, tako da se skoro ni znalo, kdo je gospodar svojega. Človek tudi ni bil varen niti življenja pred avtomobili ki drvijo skozi našo vas brez obzira na varnost ljudstva. Nujno je potrebno, da se to prepreči. — Hvaležni smo gosp. poteštatu, da je to ukrenil, ker je bilo za nas nujno in potrebno. V interesu našega ljudstva in same občine je tudi, da je bil imenovan mož, ki razume tudi naš jezik.

Posestniki

Reška pokrajina

TRNOVO PRI BISTRICI

Lepi pomladanski dnevi, ki jih par let sem nismo vajeni, so nam omogočili spraviti seme v zemljo. Krompir, pesa, fižol, vse je prišlo v primerno zemljo. Hiteli smo, ker nismo preveč zaupali v stalnost vremena. Seveda nas sedaj čaka še sto drugih del in skrbi, a upanje, da bo morda letos boljša letina, nas bodri. Največ polagamo na krompir, ki smo ga tudi letos posadili zelo mnogo in so troški za to seme narastli pri posamezniku v stotake. — Sploh so naše gmotne razmere zelo slabe: nele, da se naše blagajne prazne, tudi dolgovi so narastli. Sedaj iščemo agrarni kredit. Edino umno in vztrajno kmetovanje in dobro gospodarstvo nas bosta držali — razume se, da če bodo letine. Res so težki časi, a bili so težji, ko so kobilice, slabe letine in bolezni vrgle ljudstvo v popolno bedo. — A kmetsko ljudstvo ni izumrlo, ker ne sme. Kmetska hiša je ko mravljišče: tukaj je pohodiš, tam bukne novo.

Lira se je dvignila, a cene življenja i. dr. se tišče zakona vztrajnosti. Z dosedanjim znižanjem nismo še zadovoljni, ker ni še dvigu lire odgovarjajočega obratnega sorazmerja.

V nedeljo, 8. t. m. ob 11. uri se bo vršilo na cerkvenem zemljišču «Videm» oranje s strojem. Kmetovalci se bodo prepričali, da moremo s strojem delati hitreje, laže, bolje in ceneje. Prisostvovale bodo razne oblasti. Isto nedeljo ob 4. uri popoldne pa bo sestanek posestnikov za ustanovitev zadruge za regulacijo Reke in osušenje zemljišča.

Naša mlekarna je, videvši škodo, ki jo povzročajo rjavi hrošči (kebri) in da si šol. otroci prislužijo kako stotinko, dovolila za vsak liter nabranih hroščev nagrade 20 stot. Posnemanja vreden sklep!

DAROVI

Mesto venca na grob blagopokojnemu nepozabnemu očetu daruje g. Josip Petaros Lit 25.— za «Šolsko društvo».

Pokojniku blag spomin, darovalcu srčna hvala!

BORZNA POROČILA.

Trst, 5. maja 1927.

Amsterdam 757—767, Belgija 232.50—267.50, Francija 74.45—74.95 London 92.40—92.70, New York 18.95—19.05, Španija 330—340, Švica 364—368, Atene 25.25—25.75, Berlin 446—456, Bukarešt 11.95—12.45, Praga 56.45—56.95, Madžarska 328—338, Dunaj 264—274, Zagreb 33.25—33.75.

Uradna cena zlata (4. V.) L 365.90; vojnoodškodninske obveznice L 64.—

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 540

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarna Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 536

KAKAO De Jong's holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 580

GLASOVIR, črn, kratek, dunajski, kovinasta plošča, močan glas, se proda za L 2000.— Via Solitario 25/III. 590

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. 516

ZAHVALA.

Žalujoči po

Božidarju

se tem potom prisrčno zahvaljujemo č. duhovščini, gg. zastopnikom oblasti, pevskemu in telovadnemu društvu, postojnskim fantom ter vsem drugim, ki so mu darovali cvetje na grob in ga spremili na zadnji poti.

POSTOJNA, 5. maja 1927.

(591) **Rodbina KAFOL.**

Krompir, pesa, fižol, vse je prišlo v primerno zemljo. Hiteli smo, ker nismo preveč zaupali v stalnost vremena. Seveda nas sedaj čaka še sto drugih del in skrbi, a upanje, da bo morda letos boljša letina, nas bodri. Največ polagamo na krompir, ki smo ga tudi letos posadili zelo mnogo in so troški za to seme narastli pri posamezniku v stotake. — Sploh so naše gmotne razmere zelo slabe: nele, da se naše blagajne prazne, tudi dolgovi so narastli. Sedaj iščemo agrarni kredit. Edino umno in vztrajno kmetovanje in dobro gospodarstvo nas bosta držali — razume se, da če bodo letine. Res so težki časi, a bili so težji, ko so kobilice, slabe letine in bolezni vrgle ljudstvo v popolno bedo. — A kmetsko ljudstvo ni izumrlo, ker ne sme. Kmetska hiša je ko mravljišče: tukaj je pohodiš, tam bukne novo.

Lira se je dvignila, a cene življenja i. dr. se tišče zakona vztrajnosti. Z dosedanjim znižanjem nismo še zadovoljni, ker ni še dvigu lire odgovarjajočega obratnega sorazmerja.

V nedeljo, 8. t. m. ob 11. uri se bo vršilo na cerkvenem zemljišču «Videm» oranje s strojem. Kmetovalci se bodo prepričali, da moremo s strojem delati hitreje, laže, bolje in ceneje. Prisostvovale bodo razne oblasti. Isto nedeljo ob 4. uri popoldne pa bo sestanek posestnikov za ustanovitev zadruge za regulacijo Reke in osušenje zemljišča.

Naša mlekarna je, videvši škodo, ki jo povzročajo rjavi hrošči (kebri) in da si šol. otroci prislužijo kako stotinko, dovolila za vsak liter nabranih hroščev nagrade 20 stot. Posnemanja vreden sklep!

ZAPOMNITE SI! Najlepše, najboljše in najcenejše obuvalo dobite pri Rebcu, Via Carducci 36. 454

DEKLICA dobrih in poštenih staršev, se sprejme v trgovino z raznim blagom. Naslov pri tržaškem upravništvu. 573

PEKOVSKI vajenec, z enim letom učenja, krepak, bi rad dokončal učenje najraje v mestu. Pisati na Fani Slokar, S. Croce di Aidussina. 581

ENONADSTROPNA hiša z dobro vpeljano gostilno, trgovino in prodajo monopolnih izdelkov, pol ure oddaljena od postaje št. Peter na Krasu, se proda. V lepi na novo preurejeni hiši je v pritličju sedem za to obrt pripravnih prostorov. V nadstropju sedem sob. Za hišo prostorno dvorišče, na istem gospodarsko poslopje s svinjaki, hlevi in lepim vrtom. Poleg tega lepo posestvo s štirimi parcelami gozda, njivami in travniki, za prereditev 6 glav živine, vse blizu domačije z vsem potrebnim gospodarskim orodjem. Proda se vse skupaj, eventuelno hišo posebej. Cena po dogovoru. Naslov pri tržaškem upravništvu. 582

GLYKOL je edino energično zdravilo proti glavobolu, šibkosti, malokrvnosti, obnemoglosti. Izdelek lekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani št. 42. 583

Ortopedični kabinet

L. ZUCCHIATTI

Sedež v Gorici, via Formica 27, I. n.

KILA (bruh)

se zdravi brez operacije in sicer z našo posebno ortoplastično pripravo. To je nov in praktičen način zdravljenja kile za odrasle kakor tudi za otroke. Ta priprava se izdeluje za vsako osebo posebej, radi tega se jamči, da postane vsaka tudi najhuja obširna kila nepremična, kar uspešabija bolnika do vsakega napornega dela. Uspehe priznavajo in odobravajo najboljši zdravniki te stroke.

Za ženske se izgotavljajo osebni životni pasovi proti kili in vsaki taki bolezni in elastične nogavice za otekle žile.

V sledečih dneh bom cenj. občinstvu na razpolago:

v GORICI na domu, v sredo 4., četrtek 5., petek 6. maja;

v PRVAČINI v glavnem hotelu, v soboto 7. maja;

v KANALU v hotelu „Križnič", v nedeljo 8. maja;

v TOLMINU v hotelu „Modrijan", v pondeljek 9. maja;

v ČERKNEM v hotelu „Makuc", v torek 10. maja;

v MONFALCONE (Tržiču) v hotelu „Lombardia", v sredo 11. maja;

v TRSTU v hotelu „Istria" via Timeus, v petek 13., soboto 14. maja;

v SEŽANI v hotelu „Tri krone", v nedeljo 15. maja;

v ST. PETRU na Krasu v hotelu „Nazional", v pondeljek 16. maja;

v BISTRICI v hotelu „Novi svet", v torek 17. maja;

v VOLOSKI v hotelu „Liburnia", v sredo 18. maja;

na REKI v hotelu „Quarnero", četrtek 19. in petek 20. maja

in sicer od 9. ure do 3 pop. Nasveti se dajejo brezplačno.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omej. poroštvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje" na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite.

— Obrestna mera po dogovoru. —

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67. 179

Najstarejši slov. denarni zavod

PODLISTEK (93)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Od tedaj je začel Andrej vedno pogosteje obiskovati Marto in končno jo je prosil, naj ga vzame za moža; priznal je, da jo že davno ljubi, toda bil je tako pošten, da je zatajeval svoja čuvstva. Toda zdaj upa, da ga Marta ne bo zavrnila in mu bo pomagala streči starca, ki je bil njegov dobrotnik in Etienov sorodnik.

Mlada vdova je brez obotavljanja sprejela ponudbo; čutila se je nesrečna in osamljena. Že davno je bila naklonjena Andreju in v novih dolžnostih je upala najti svoj duševni mir.

Vzela je Andreja, ki je nameraval z denarjem obeh odpreti v Novem Orleansu odlično gostilno. Toda kmalu po poroki je Andrej nenadoma izpremenil svoj načrt: izjavil je, da se želi vrniti na prejšnje mesto in začeti vnovič s kopanjem, ker ne more najti kupca za zemljo in hišo, dasi je znatno znižal prodajno ceno.

Marta se je na vso moč upirala tej nameri, ki ji je bila zoprna; sovražila je kraj, kjer ji je poginil prvi mož. Toda Andrej je trdovratno vztrajal pri svojem in končno se je morala Marta udati. Kmalu po drugi naselitvi je Krištof Vahtel umrl. Andrej je sam delal v rudniku, toda bil je mlad in poln upanja in moči. Nekoč, bilo je kake tri tedne po starčevi smrti, se je Andrej vrnil domov ves srečen ter povedal Marti, da je njegovo vztrajno delo pokazalo uspeh, ker je našel zlato. In povabil je ženo, naj si gre z njim ogledati odkritje.

Začudena in radostna je Marta šla z njim v rudnik. Mož ji je pokazal na koncu ozkega rova, ki je bil slabo razsvetljen s svetilko, kose zemlje z zlatimi drobtinami, s katerimi je hotel napolniti vrečico, ki jo je v ta namen s seboj prinesel.

Gost, dušeč zrak v rudniku je brškone silno vplival na mlado ženo: hkratu ji je postalo slabo in opotekajoč se, se je oprijela stene. Po telesu jo je mrzlo pretreslo, v glavi se ji je vrtelo; zdelo se ji je, da sliši strašen Andrejev krik, nato je vse izginilo.

Ko je prišla k sebi, je Marta zapazila pri slabotni luči svetilke, da je sama; vrečica, do polovice napolnjena, je ležala na tleh, a Andrej je izginil. Začudena in zlovoljna se je Marta vrnila domov in ni razumela tega moževega obnašanja; toda ko ni našla Andreja doma, je postala nemirna. Prišel je večer, a moža še vedno ni bilo. Končno se je Andrej pozno čez polnoč vrnil. Bil je bled in nevoljen. Molče je povžil nekaj jedi, ogorčeni ženi pa ni odgovoril besede, ampak legel je in zaspal. To njegovo čudno vedenje se je nadaljevalo tudi naslednje dneve: šel je iz hiše o svitu in se vračal šele pri noči; bil je potrt, razburjen in prevzet od neke mračne nezaupnosti celo napram ženi. Čez dva tedna pa se je umiril in vnovič pričel z delom. Marta se ni upala izpraševati ga, ker je zapazila, da ga je najmanjši migljaj o rudniku in bogastvu vznemirjal.

Bila je prijetno iznenađena, ko jo je Andrej nekega jutra poklical rekoč: «Pojdi z menoj v rudnik; moram odnesti vrečico; ti mi boš držala svetilko. Ne čudi se; pri meni ima vsaka stvar svoj vzrok!» — je mračno pristavil.

Marta se je molče pokorila. Ko sta stopila na dno rova, je postavila svetilko na kup zemlje in pomagala možu napolniti vrečico. V tem trenotku jo je popadla čudna slabost: pred očmi se ji je stemnilo, a v glavi se ji je zavrtelo. Strašno vpitje jo je vzdramilo iz otrpnjenja. Njen prestrašeni pogled se je ustavil na Andreju, ki je bil iztegnjen po tleh. Iz ust so mu šle pene in krčevito se je zvijal. Vsa iz sebe je Marta stekla po pomoč in kmalu se je vrnila z deklo. Ko sta vstopili v rudnik, je bil Andrej v nezavesti. Z velikim naporom sta ga obe ženski zvlekli domov ter ga položili v posteljo. Po dolgih poskusih sta ga zbudili iz nezavesti in odprl je oči, toda ni prepoznal nikogar; bledlo se mu je. Besno se je prevračal po postelji, se boril z nevidnim sovražnikom ter vpil in zmerjal.

Ko je Marta videla, da je mož resno bolan, je pozvala zdravnika; mladi zamorec, deklin brat, je zajezdil konja ter obljubil, da se bo podvizal; vendar pa je preteklo deset ur, predno se mu je posrečilo pripeljati zdravnika.

Dan je prešel v mučnem pričakovanju; proti noči se je bolnik navidezno umiril in zaspal. Marta je sedela pri njegovem vzglavju; neprestano vznemirjanje in telesni napori, s katerimi je držala bolnika, ki je hotel skočiti s postelje, so jo tako utrudili, da je končno zadremala. Zadušljiv zrak in močna svetloba sta jo prebudili in vsa otrpla je gledala Andreja: z motnimi očmi in v sami srajci je nesel nočno svetilko k oknim zavesam in jih zažigal, kakor je zažgal že posteljne zavese. Plamen je segel že do stropa in slišalo se je zlovešče prasketanje; oster in zadušljiv dim je vedno bolj napolnjeval sobo. Nevarnost je vlila Marti moč: vrgla se je k možu, hoteč mu izdreti iz rok svečnik in ga peljati iz hiše.